No. 210. 1839.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS- BLAD.

Woensdag 4 September.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*,

Gelezen rekwest van ADRIANUS STOOP, houdende verzoek om toestemming tot het oprigten eener KUIPERIJ, in de huizinge staande binnen deze Stad op de Ginnekenstraat, Wijk A N°. 41.

Gelet op het Koninklijk Besluit van 31 Januarij 1824, (*Staatsblad* N°. 19) aangaande der vergunning tot het oprigten van sommige fabrieken en trafieken, ten gevolge van beleide informatien de commodo et incommodo.

Brengen bij deze, het door ADRIANUS STOOP gedane verzoek ter kennisse der Ingezetenen, inzonderheid van de bewoners der huizen staande naast de op te rigtene KUIPERIJ, om, ingeval iemand zou vermeenen zich daartegen te moeten verzetten, alsdan zijne redenen van bezwaar, binnen *veertien dagen* na dato, aan Burgemeester en Wethouders *schriftelijk* in te leveren.

En zal deze op de gebruikelijke wijze worden afgekondigd en aangeplakt.

BREDA, den 2. September 1839.

DE ROY, vr.

Ter ordonnancie van denzelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAIHKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 1sten September.

De koning en koningin der Belgen, zijn op het kasteel van Eu aangekomen.

— Het gerucht dat gisteren geloopen heeft wegens eene ongesteldheid van den koning, is geheel ongegrond bevonden.

— Men vermeent dat het fransch gouvernement den koning van Pruissen voorgeslagen heeft, om als bemiddelaar op te treden, over de bepaling der aan Frankrijk door Mexiko uit te keeren schadeloosstelling; Z. M. de koning van Pruissen zou deze opdragt aangenomen hebben.

— Dezer dagen hebben er nog eenige arrestatien betrekkelijk den opstand van 12 en 13 Mei plaats gehad.

— Het half officieel orgaan, de *Messager Parisien*, behelst een artikel over de menigvuldige geruchten die de dagbladen dagelijks over de oostersche zaken verspreiden, en die geen anderen grond dikwijls hebben dan het eigen gevoelen of den bijzonderen wensch dier bladen. Zoo kon het thans niet onbemerkt laten hetgeen de *Courrier Français* over ongeregeldheid of het gemis van verband had gezegd, die in de fransche diplomatie heerschte. Het was waar, dat over de oostersche zaken te gelijker tijd te Parijs, te Weenen en te Konstantinopel onderhandeld werd, en zelfs te Berlijn en te St. Petersburg, maar ook slechts in deze algemeene waarheid had de *Courrier* regt, en hetgeen hij voor verwarring had gehouden, waren integendeel zoo vele maatregelen om de eenheid te bewaren. » Al de door de vertegenwoordigers gevoerde onderhandelingen, » vervolgt het ministeriele orgaan, » loopen op een middenpunt uit, van waar de werking gegeven wordt; dit middenpunt is niet te Weenen, maar te Parijs op het ministerie van de buitenlandsche zaken. De ambassadeurs correspondeeren onderling, opdat hetgeen op een diplomatiek punt gebeurd, [illegible] op de andere bekend zij; maar geen ambassadeur heeft het regt om instructien aan een anderen ambassadeur te geven. Er is nergens eene onderafdeeling van het ministerie van de buitenlandsche zaken. De instructien worden gegeven van waar zij moeten uitgaan en elke andere verklaring is valsch en verzonnen. »

— De *Revue des deux mondes* behelst een artikel, waarin het zoekt te betoogen dat *Mehemed*-Ali daarom zoo zeer op de erfelijke heerschappij van Syrie gesteld is, omdat hij ook voor zijn tweeden zoon *Said*-Bey wilde zorgen; hij wilde deze even als een onafhankelijk erfgoed nalaten als zijn zoon, *Ibrahim*, en dus een tweetal gewesten bezitten waarover hij beschikken kon, dewijl anders zijn jongste en geliefde zoon afhankelijk van diens ouderen en afgunstigen broeder zou worden. Hetzelfde blad vermeent, dat men zich op het voorgenomen congres te Weenen gemakkelijk verstaan zou, aangezien Frankrijk voorzeker niet op de erfelijke heerschappij van Syrie voor *Mehemed* zou staan. Dit laatste punt is intusschen datgene, wat men tot heden gemeend heeft dat het moeijelijkste zou te beslechten vallen, daar juist Frankrijk gehouden wordt in deze de vorderingen van den onderkoning te ondersteunen.

— Van gouvernementswege zijn omtrent de spaansche zaken de volgende telegraphische depêches bekend gemaakt:

» Bayonne 30 Augustus.

» De conferentie van den 26sten tusschen de karlistische hoofden heeft eene geheele scheuring tusschen don *Carlos* en *Maroto* ten gevolge gehad.

» Den 27sten is don *Carlos* naar Estella op weg gegaan, en *Maroto* heeft zich met slechts vier bataillons naar Azpeytia begeven.

» Eene groote gisting heerscht in de provincien."

» Bayonne, 31 Augustus.

» Den 28sten is *Maroto* te Zumarraga met vier bataillons gekomen. *Espartero* heeft Bergara[illegible] bezetten. Don *Carlos* was den 29sten te [illegible], hij wordt te Elizondo gewacht. *Moreno* en *Villareal* geven bevelen aan de troepen. *Simon Torre* met vier bataillons uit Alava, en *Iturria* met zeven bataillons uit Guipuzcoa, komen er nog niet voor uit, welke partij zij willen kiezen. Don *Carlos* kan slechts op de Navarrezen rekenen."

— De *Courrier* van Bordeaux vermeldt, dat don *Carlos* te Elio gekomen zijnde, aldaar eenige bataillons had in oogenschouw genomen en hun de volgende woorden toegesproken: » Vrijwilligers, ik stel mij onder uwe bescherming; de generaals hebben ons verraden; allen zijn mij ontrouw, ik heb daarvan de stellige bewijzen. Erkent mijn zoon, den Prins van Asturie, voor generalissimus."

— Uit Villareal de Alava wordt voorts, van den 20sten Augustus geschreven: » Eergisteren is de karlistische kolonel *Martinez*, vroeger kapitein der lansiers bij de koninklijke garde, in hoedanigheid van parlementair bij den bevelhebber der Overwinning aangekomen. De conferentie die zij onderling gehad hebben, schijnt over zaken van het hoogste gewigt geloopen te hebben. De gebeurtenissen zullen ons later doen kennen wat wij nu nog niet met zekerheid kunnen weten. Maar binnen kort hebben wij groote uitkomsten te verwachten."

Het gerucht was gisteren hier te Parijs algemeen ter beurs, dat *Maroto* met vier bataillons tot de christinos was overgegaan; de tijding daarvan was, zeide men, door den telegraaf ontvangen, en op dit gerucht rezen de Sp. *Ardoins* 2 pCt. Het gouvernement heeft sedert de bedoelde depêche openbaar gemaakt (*zie hierboven*), daaruit blijkt wel niet dat *Maroto* reeds tot de constitutionelen overgegaan is, maar na de berigten, laat het zich aanzien dat die overgang niet verre af is, of althans dat de karlistische opperbevelhebbers de zaak van don *Carlos* niet meer dient. Twee keuzen, vermeent men dat *Maroto* nu overblijven: zich te onderwerpen aan het gezag der koningin, of de taak van *Munagorri*, de verdediging der *fueros* of voorregten der Baskische provincien op zich te nemen. In den voornoemden [illegible] wil men, [illegible] *Maroto* van den pretendent vorderingen heeft gedaan welke diens Koninklijk gezag van nabij golden; don *Carlos* had zich aan die eischen niet willen onderwerpen en verkoos zich liever in de armen van *Cabrera*, en de absolutisten te werpen. Wat *Maroto* betreft, men meent, dat hij na [illegible] den raad [illegible] betrekkingen met *Espartero* heeft aangeknoopt en over de voorwaarden van zijn afval onderhandelt. Door de partij der absolutisten de minderheid in het leger zoude hebben [illegible], [illegible] zijn dat een groot deel troepen het voorbeeld van *Maroto* zou volgen. Men vermeent dat don *Carlos* alsdan zich te midden zijner Navarresche bataillons te zwak zal gevoelen, en zich in Spanje niet meer zal kunnen handhaven, zoodat hij niet te bevreemden zou zijn, wanneer hij onverwacht eene toevlugt in Frankrijk kwam zoeken.

Zoo de zaken zich dus, met betrekking tot den burgeroorlog,

zoo gunstig voor de constitutionele zaak laten aanzien, vreest men nu reeds, dat na den burgeroorlog, de generaal *Espartero* van de overwinning gebruik zal maken om Spanje onder een militair juk te brengen.

— Heden uithoofde van den Zondag geen fondsnotering.

BELGIE.

BRUSSEL, den 2den September.

Men spreekt van de bijeenroeping der kamers tegen het begin van de maand october. Belangrijke werkzaamheden die spoed vereischten, zouden de oorzaken der vervroegde bijeenkomst zijn.

Bij een besluit den 29sten ll. te Ostende genomen, zijn de kieskollegien van Neufchateau en Arlon, bevattende thans de arrondissementen Neufchateau en Virton, Arlon, Bastogne en Marche, tegen den 30sten september bijeen geroepen, ieder om eenen nieuwen senateur te verkiezen.

— De leden der hollandsche commissie die zich te Antwerpen vereenigt, zijn sedert gisteren te Brussel, alwaar zij op een groot diner genoodigd waren. De heer referendaris *Booije* is ll. zaturdag naar 's Hage vertrokken.

— De aanzienlijke verkoop van koloniale waren die heden te Rotterdam gehouden wordt, heeft een groot getal onzer handelaars derwaarts gelokt; dezelve begeven zich ook naar Amsterdam, om de openbare verkooping aldaar donderdag aanstaande, bij te wonen.

— Dezer dagen is alhier aangekomen lord *Ranelagh*, die verscheidene maanden in het hoofdkwartier van don *Carlos* heeft doorgebragt; men wil dat hij met eene zending van wege den pretendent zou belast zijn.

— De sp. Ardoins werden heden te Antwerpen verhandeld: tegen 22¾, 23, 22¾.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 3den September.

Naar men verzekert, zouden de kapiteins *Coehoorn* van de rijdende artillerie, en *Mentes*, van de genie, benoemd zijn geworden tot adjudanten van Z. K. H. den Prins van Oranje. Ook wil men dat de generaal majoor *Trip* zal benoemd worden tot kanselier van de Militaire Willemsorde, en dat met den 1 October aanstaande de generaal majoor *Schuurman* in zijne plaats de functien van directeur-generaal van oorlog zal waarnemen.

— In hunne rangen en anciënneteit zijn overgeplaatst bij het leger in de Oostindie, de tweede luitenants *H. D. van Wely*, van de 10de afdeeling, en *J. C. A. E. Hackes*, van het algemeen Depot der landmagt.

— Aan den adjudant officier van gezondheid der 3de klasse *A. A. Houtkoper*, dienende bij de 18de afdeeling, is het nonactiviteitstractement toegelegd.

— Z. M. heeft dezer dagen aan den heer *D. Jordan Romondt*, gezaghebber van het eiland St. Martin, onder dankbetuiging voor zijne aan den Lande bewezen langdurige en getrouwe diensten, een eervol ontslag uit die betrekking verleend. Z. M. heeft tevens den Gouverneur-Generaal der Nederlandsche Westindische Koloniën gemagtigd, om tot gezaghebber van het eiland St. Martin te benoemen den heer *F. W. van Romondt*, thans administrateur van financiën en koloniale ontvanger op gezegd eiland, in te gaan met 1 Januarij 1840.

— Eergisteren ochtend heeft er weder een proeftogt op den Haarlemmer spoorweg plaats gehad; de stoomwagen van Haarlem naar Amsterdam is ten 10 uur afgegaan en heeft den proefrid gedaan met vier rijtuigen en 85 passagiers in 29 minuten; de terugtogt ten 1¼ ure werd naar Haarlem met vier rijtuigen en circa 100 personen volbragt in 48 minuten. De Haarlemmerweg stond, niettegenstaande het slechte weder, vol met toeschouwers.

Insgelijks werden de bewoners der hoofdstad in den loop van den middag verrast door het bij wijze van proefneming doen de voorgaande sorten rijden van de Omnibussen van welke de geregelde dienst eergisteren een aanvang heeft genomen. De *Avondbode* meldt hierover in zijn stadsberigt het navolgende:

»De Omnibussen, thans de stad in verschillende rigtingen, alle zoo afstaan uitgaande van en terugkeerende naar de station van den Haarlemmer spoorweg. Langs den buitenkant tot bij het entrepot, of aan de Muiderpoort, langs de heerengrachten naar het Nieuwendijk; en door de Kalverstraat naar het Leidscheplein; Westelijke langs de Prinsengracht naar de Reguliers; en langs de Prinsengracht vervolgens, de . . . . . tot aan de Kattenburg en Oostenburg, en . . . . . terug, waarbij zich onophoudelijk deze rijtuigen, die . . . . . trekken door netheid van vorm, ... bekoring, en . . . . . die voldoen aan het gemeenlijk der intigting. Het slechte weder heeft de onderneming dezen . . . . . begunstigd . . . . . . onder gunstige voorteekenen . . . . . . spoedig algemeen worden . . . . .

Zoo de zaken zich dus, met betrekking tot den burgeroorlog,

— Uit Kampen wordt van den 1sten September gemeld:

»Het Jagerkorps van *Cleerens*, hetwelk hier vier jaar en zeven maanden heeft garnizoen gehouden, is dezen morgen naar Harderwijk uitgemarcheerd. Zonder te spreken van de voordeelen, welke dat korps onze stad aanbragt, verliezen wij ook veel aan deszelfs fraaije horenmuzijk, het gezellig verkeer met heeren officieren, en de algemeene levendigheid, die hetzelve te weeg bragt. Talrijke scharen onzer bevolking waren op de been, en zagen deze troepen, die in het algemeen geene andere dan aangename herinneringen achterlaten, den marsch aannemen.

— Laatstl. Vrijdag is in den Bovenkerker polder onder Nieuwer-Amstel eene boerenwoning, *Werkhoven* genaamd, afgebrand, terwijl eene belendende boerderij, *Middelhoven* genaamd, beschadigd werd. De bewoner van de boerderij, waar de brand is ontstaan, was herhaaldelijk door zijnen buurman gewaarschuwd, dat het hooi broeide en gevaar dreigde; zelfs had deze hem aangeboden het hooi te helpen uithalen; te vergeefs; de goede raad vond geen gehoor. Eindelijk geraakte het hooi in brand, en had het noodlottig gevolg, dat *Werkhoven*, met stallen, hooibergen, eenen voorraad kaas, 30 vaten boter, drie boerenwagens enz. tot asch verteerden; in een oogenblik is alzoo een welgesteld man geheel tot armoede vervallen.

— Den 29 dezer is te Rhoon, door de hulp der vroedvrouw *P. Kwak*, geb. *van der Steen*, van drie kinderen verlost *Maria van der Ent*, huisvrouw van *Pieter Koster*, arbeider. Moeder en kinderen bevinden zich zeer welvarende.

— In de thans ontvangene *Javasche Couranten* van den 1sten tot den 8sten Mei wordt het volgende vermeld:

»Bij koninklijk besluit van den 19den November jl., N°. 84, is aan den heer *J. C. Goldman* eervol ontslag verleend als vice-president van den Raad van Nederlandsch Indie, onder toekenning van pensioen; zijnde voorts bij welgemeld besluit, als een bewijs van Zijner Majesteits tevredenheid wegens zijne langdurige en gewigtige diensten, die hooge ambtenaar en zijne wettige afstammelingen, zoo mannelijke als vrouwelijke, verheven tot den Nederlandschen adelstand.

»Al verder is door Z. Exc. den gouverneur-generaal, naar aanleiding daarvan en in verband met de tegenwoordige ontstentenis van twee leden in den Raad van Indie, onder nadere goedkeuring des Konings, en na den heer *Goldman* te hebben gehoord, bepaald, dat Z. H. Ed. Gestr. eerst dan gebruik zal maken van Zijner Majesteits vergunning om zich uit de dienst terug te trekken, wanneer zulks in het welbegrepen belang van Nederlandsch Indie zal kunnen geschieden; weshalve Z. H. Ed. Gestr. als vice-president van den Raad van Indie, aan de beraadslagingen van den Raad zal blijven deelnemen tot op het tijdstip, nader door Z. Exc. den gouverneur-generaal vast te stellen.

»Van Ternate had men, onder dagteekening van 3 Februarij ll. berigt, dat aldaar op den 30sten Januarij ll. vooren van Guahan (Marianne-eilanden) op derzelver reis rondom de wereld waren aangekomen, de fransche korvetten *l'Astrolabe* en *la Zelée*, onder de bevelen van den kapitein *Dumont d'Urville* en den everste *Jacquinot*. Na eenige dagen toevens, welke besteed zijn met het doen van opnemen en observatien, zijn genoemde bodems op den 2den Februarij jl. naar Amboina vertrokken, ten einde zich aldaar van eenige victualie voor hunne verdere reis te voorzien. De kapitein *d'Urville*, kommandant der expeditie, heeft ter gedachtenis van zijn verblijf te Ternate, aan den Resident en aan den Sultan aldaar eene bijzonder voor dezen togt geslagen bronzen medaille geschonken.

— Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van . . . . . waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 54, drie . . . . . 103, 101⅞. Kansbill. 26¼; Am. Synd. . . . . . 172¾ . . . . Indie 5 pCt. 99¾, ... 102¼; Haarl. dito 119¾, Ardoins 23, 22¾, 23 . . . . . Passieve 6, 5¾, ¾, uitgest. 7, oude Kansen 16¼; Rhoeels 5 pCt. 68⅝; Metall. 10, dieniust Capitale 26¾, 21⅞.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.